

Universala Esperanto-Asocio, UEA

Anförande under den **6:e sessionen** för

Expert Mechanism on the Rights of Indigenous Peoples (EMRIP)

Ämne: Studiet av möjligheterna till rättslig prövning i främjandet och skyddet av
ursprungsbefolkningarnas rättigheter

Nationernas förbunds palats, FN, Genève, 8–12 juli 2013

Herr talman, mina damer och herrar, kära deltagare, god dag! Saluton! Toa ó bari!
Aloha! Good afternoon! Jó napot kívánok! Здравствуйте!

Mitt namn är Stefano Keller, jag representerar ett globalt förbund av försvarare av
språkliga rättigheter, Universala Esperanto-Asocio, vars medlemmar sedan mer än 125
år tillbaka använder esperanto – ett språk för rättvis och neutral mellanfolklig
kommunikation som möjliggör jämställdhet mellan talarna.

Inom ramen för temat för dagen: studiet av möjligheterna till rättslig prövning i
främjandet och skyddet av ursprungsbefolkningarnas rättigheter, skulle jag vilja
presentera exempel på typiska problem som uppstår vid tillämpningen av lagar om
språk.

Enligt FN-deklarationen om ursprungsbefolkningars rättigheter:

Artikel 13

1. Ursprungsbefolkningar har rätt att återuppliva, använda, utveckla och förmedla till kommande generationer sin historia, sina språk, muntliga traditioner, sin filosofi, sina skriftssystem och sin litteratur, samt att utse och behålla sina egna namn för att hänvisa till samhällen, platser och människor.
2. Staterna skall säkerställa ett effektivt skydd av dessa rättigheter och se till att ursprungsbefolkningar kan förstå och bli förstådda i händelse av politiska, rättsliga och administrativa förfaranden genom att, om det behövs, tillhandahålla tolkning eller andra relevanta tjänster.

Tyvärr är det praktiska förverkligandet av språkliga rättigheter ofullständigt, även i stater som har positiva lagar om användning av språken hos ursprungsbefolkningar. Det fall som jag presenterar för er, handlar om en medborgare i Sverige, en medlem av den samiska ursprungsbefolkningen. Enligt svensk lag skulle han ha rätt att använda sitt modersmål, såväl muntligen som skriftligen, i kontakter med offentliga myndigheter, i detta fall Socialkontoret. Personen kontaktade oss för att presentera sina svårigheter med att kunna utöva sina rättigheter som lagen i landet garanterar honom. I slutet av april skickade han en skriftlig begäran på samiska till Socialkontoret, om att få ett samiskspråkigt dokument. Men i stället för att få ett lämpligt svar på sin begäran, fick han bara fördröjda besked om att de språk som är möjliga att använda i korrespondens med dem är svenska och engelska – i strid med rådande lagstiftning. Två månader efter den första begäran, hade han fortfarande inte fått något tillfredsställande svar från myndigheten. Det här är ett fall av brott mot språkliga rättigheter i Sverige.

Personer från ursprungsbefolkningar blir ofta tvungna att ta långa och besvärliga omvägar för att få sina rättigheter tillgodosedda, som egentligen ska vara juridiskt garanterade av staten.

Vi närmar oss förmodligen historiskt ögonblick, när vi måste arbeta fram en ny version av deklARATIONEN av de mänskliga rättigheterna, som även innefattar mänskliga skyldigheter att respektera dessa rättigheter.

Ett annat problem värt att nämna avseende språkliga rättigheter rör sammanträden inom olika funktioner och organ inom FN. Även här, under vår nuvarande EMRIP-session, där handlingar vid flera tillfällen delas ut i sammanträdessalen, kan man se en försummelse eller ett förminskande av den språkliga aspekten.

Merparten av dokumenten som delats ut eller som finns tillgängliga på borden finns bara på ett enda språk: engelska. Detta är oacceptabelt inom en organisation som gör anspråk på att vara världsomspännande. Hela världen talar inte bara engelska, och FN har sex officiella språk av de 6 000 som finns i världen. Av respekt för åtminstone de infödda talarna av de fem andra officiella språken, borde således åtminstone den lilla rättvisan respekteras här.

På tal om internationell organisation och förhållandet mellan stater, skulle jag vilja nämna som exempel Indonesiens regering, vars representant Mr Pribadi Sutiono för inte så länge sedan, under den indonesiska esperantokongressen, tillkännagav att Indonesien har för avsikt att införa undervisning i esperanto i utbildningsprogrammet för diplomater. Vår organisation, Universala Esperanto-Asocio, gratulerar entusiastiskt Indonesiens regering för detta banbrytande beslut!

Användningen av esperanto i samband med mellanfolkliga kontakter bidrar till bevarandet av den kulturella och språkliga mångfalden i världen, vars nuvarande minskning är alarmerande. Användningen av ett neutralt och lättlärt språk som esperanto i internationell kommunikation innebär visande av respekt för alla människor, språk och kulturer i världen.

Rättvis kommunikation kommer också vara temat för den 98:e världskongressen för esperanto, som kommer att hållas i Reykjavik på Island nästa månad.* Där kommer delta över 1 000 personer från fem kontinenter – 55 länder – som alla förstår varandra utan tolk, utan svårigheter, eftersom de alla talar esperanto. Ni är hjärtligt välkomna!

Tack för er uppmärksamhet – je vous remercie de votre attention – thank you very much for your attention. Stort tack till tolkarna. Och här en hälsning till våra vänner som kommunicerar med teckenspråk [hälsningsgest]. 10 juli 2013.

Översättning till svenska: [Olof Pettersson](#)

* Den [98:e världskongressen för esperanto](#) hålls i Reykjavik på Island 20–27 juli 2013.

🔗 ▶ <http://www.linguistic-rights.org/sonoj/Declaration-de-l-Association-Universelle-d-Esperanto-UEA-6e-session-Mecanisme-d-Experts-sur-les-Droits-des-Peuples-Autochtones-EMRIP-MEDPA-6-Palais-des-Nations-Geneve-8-12-juillet-2013.mp3> - <http://goo.gl/iTHDW>

**"Esperanto 1887-2012:
125 år av rättvis kommunikation mellan världens folk"**
Välkomstord till UEA:s publicering av
"125 år av esperanto"
av Rita Izsák, oberoende expert på minoritetsfrågor i FN
<http://www.linguistic-rights.org/esperanto-125/>

